

UTRECHTSCH PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

De Prijs van dit Blad is per vierendeel jaars:

Voor de Stad f 4.50

Franko per post 5.-

Bijvoegsels, als ook de Verslagen der zittingen van de Provinciale Staten en van den Raad van Utrecht, worden den geabonneerden gratis toegezonden.

VERMINDERDE PRIJZEN DER ADVERTENTIE.

1°. Bekendmakingen van Geboorten, Huwelijken, Sterfgevallen, Dankbetuigingen, even als alle andere gewone advertentiën van Verkoopingen, Verhuringen, Verpachtingen, enz. van 1-5 regels f 1.- Elke regel daarboven 0.20

2°. Programma's van geleerde en andere genootschappen of commissiën, oproepingen, of aanbevelingen tot lieftdadigheid, of lijsten van ontvangene giften 1-10 regels f 1.- Elke regel daarboven 0.05

Zegelregten en Brietparten worden afzonderlijk berekend, even als een Exemplaar der Courant, hetwelk den inzender eener Advertentie bij elke eerste plaatsing bekomt, zoo hij de ontvangst daarvan niet vooraf afzegt.

BEKENDMAKING.

De Burgemeester der stad Utrecht brengt ter kennis der Ingezetenen, dat de door den Heer Commissaris des Konings in de provincie Utrecht executeur verklaarde kohieren van het Patentregt 1e en 2e afdeeling en het schattings kohier voor de belasting op het personeel voor de gemeente Lauwrecht of Wijk M. dienst 1857/58, aan de heeren Ontvangers der Directe Belastingen, Eerste en Tweede Afdeeling, Kantoor houdende voor de Eerste Afdeeling aan het St. Pieterskerkhof, en voor de Tweede Afdeeling mede aan het St. Pieterskerkhof, zijn ter hand gesteld, aan wien ieder verplicht is zijnen aanslag, op den bij de wet bepaalden voet, te voldoen.

Gedaan en op de gewone plaatsen aangeplakt te Utrecht den 19. Sept. 1857.

De Burgemeester voornoemd,
W. R. BOER, Weth.

UTRECHT 23 September. Gemeente Begrotingen.

ONTVANGSTEN.

Daar het tijdstip weder nadert, waarop, volgens de voorschriften der gemeentewet, de begrotingen van Ontvangsten en Uitgaven in de verschillende gemeenten van ons vaderland in behandeling worden genomen, achten wij het niet onbelangrijk onze lezers daaromtrent eenige beschouwingen en vergelijkingen mede te deelen. Wij hebben nog onlangs bekend gemaakt met de eindcijfers van de begrotingen van eenige onzer voornaamste steden, alsook van de stad onzer inwoning. Die cijfers verkrijgen eerst waarde en beteekenis, wanneer men ze in hunne onderdeelen ontleeft en onderling vergelijkt. Eerst daartoe toch kan men leeren beoordeelen, welke steden de zwaarste lasten torschen; of die lasten op meer of minder doelmatige wijzen worden aangewend; welke hoofdtakken der administratie de belangrijkste uitgaven eischen; welke administratiën het doelmatigst en zuinigst werken. Dergelijk onderzoek is nu dubbel belangrijk, omdat men (waar het op het betalen van belastingen aankomt) zoo ligt geneigd is, over eigen toestand te klagen, en zich dien van anderen als veel beter voor te stellen, terwijl nog menig een door ondoordachte of uit minder juiste kennis van zaken voortspruitende redeneringen in dergelijke opvattingen gestijfd wordt.

Wij kunnen tot grondslag onzer beschouwingen in deze geene betere cijfers kiezen, dan die, ten vorigen jare, in onzen stedelijken raad door een van zijne geachtste leden (de heer Jongeneel, Zitting van 23 Okt. 1856) werden aangevoerd, om te betoogen, dat de lasten der Utrechtsche burgerij althans niet zwaarder waren, dan die in zoovele andere gemeenten gedragen, om aan te toonen, dat de verschillende takken der stedelijke administratie alhier niet kostbaarder, maar veeleer zuiniger dan elders beheerd werden. De toen vermelde cijfers werden nog nader door ons getoetst en vergeleken, maar wij vonden daarbij geene of slechts geringe aanleiding tot enkele wijzigingen, en wij laten alzoo eenige vergelijkingen volgen, aan de geldelijke administratiën van de steden Amsterdam, Rotterdam, 's Gravenhage, Leiden, Groningen, Dordrecht, Arnhem, Leeuwarden en Utrecht ontleend.

Wij vergelijken in de eerste plaats de ontvangsten der bovengenoemde steden met elkander, en wel, voor zoover die onder drie hoofdafdeelingen te brengen zijn, die in al de vermelde gemeenten worden aangetroffen.

De hoofdbronnen van inkomsten zijn dan:

- Opcenten op de Rijksbelastingen;
- Eigen directe belastingen, of eene eigene stedelijke belasting op het Gemaal, na het ophouden van de opcenten op den rijksschuld;
- Belastingen op voorwerpen van verbruik.

Hierbij komen verder nog in de genoemde steden d. de opbrengsten van regten en loonen voor het gebruik of genot van openbare gemeente-werken of inrigtingen, en dat van openbare door of van wege het gemeente-bestuur verstrekte diensten, die, volgens art. 238 der Gem.-Wet, met belastingen worden gelijk gesteld. Hieronder behooren de marktgeden, havengelden, schutgeden aan sluizen en dergelijken.

Deze toch worden meer onmiddellijk door zekere klassen der burgerij betaald voor een voordeel, gebruik of genot aan hen bij uitsluiting verstrekt. —

Ook moeten hierbij nog vermeld worden

e. de baten uit gemeente-eigendommen voortspruitende, als huren en pachten van gemeente goederen; de zeer onzekere opbrengsten van den verkoop van gemeente eigendommen, en eindelijk nog ontvangsten van verschillenden aard.

Wij nemen bij onze volgende beschouwingen de ontvangsten sub d en e niet in aanmerking, omdat de cijfers voor deze rubrieken in de verschillende steden naar plaatselijke omstandigheden zeer verschillen en vooral ook, omdat die sub d vermeld meer als eene vergoeding te beschouwen zijn door belanghebbenden wegens een persoonlijk voordeel voldaan, en de sommen onder rubriek e verkregen, natuurlijk in mindering strekken van hetgeen door de Burgerij anders in belastingen zoude moeten worden opgebracht.

Wij hebben ons derhalve alleen bezig te houden met de inkomsten sub a, b en c vermeld, die voor de genoemde steden over het jaar 1856 de navolgende uitkomsten opleverden.

	a.	b.	c.
Amsterdam	f 316,950	f 960,000	f 1,087,851
Rotterdam	- 124,857	- 200,000	- 421,300
's Gravenhage.	- 110,900	- 48,000	- 333,600
	Gemaal - 71,000		
Leiden.	- 30,855	- 119,500	- 128,700
	Gemaal - 52,000		
Groningen.	- 31,706	- 30,000	- 50,000
Dordrecht.	- 28,711	- 78,000	- 42,000
Arnhem.	- 24,785	- 25,000	- 70,000
Leeuwarden.	- 24,210	- 57,000	- 100,900
Utrecht.	- 59,513	- 67,500	- 179,000

Men kan zich nu wel geene meer aanschouwelijke voorstelling maken van het drukkende der genoemde lasten voor de burgerij, dan door het cijfer te bepalen, 't welk ieder ingezetene per hoofd daarin zoude hebben bijgedragen. Wij vergelijken daartoe de genoemde opbrengsten met het cijfer der bevolking in de genoemde steden, en wij zien dan, dat per hoofd in de drie rubrieken op de volgende wijze werd bijgedragen:

	a.	b.	c.	Totaal.
in Amsterdam	f 1.25	f 3.80	f 4.35	f 9.40
" Rotterdam	- 1.29	- 2.97	- 4.35	- 8.61
" 's Gravenhage	- 1.46	- 2.90	- 4.40	- 8.76
" Leyden	- 85 ⁵	- 4.75	- 3.63	- 9.23 ⁵
" Groningen	- 95	- 88	- 1.47	- 3.30
" Dordrecht	- 1.87	- 3.51	- 1.90	- 7.28
" Arnhem	- 1.23	- 1.25	- 3.50	- 5.98
" Leeuwarden	- 1.04 ⁵	- 2.46	- 4.35	- 7.85 ⁵
" Utrecht	- 1.19	- 1.35	- 3.59 ⁵	- 6.13 ⁵

Uit deze vergelijking van cijfers blijkt:

dat Utrecht, 't welk naar zijne bevolking de vierde rang onder de steden van ons land inneemt, in de gezamenlijke opbrengst in de drie genoemde hoofdtakken van belastingen eerst de zevende plaats inneemt:

dat Utrecht, in de door velen zoo miskende eigene directe belasting mede eerst de zesde plaats inneemt, niettegenstaande het gemaal daardoor hier geheel vervangen is: en dat het nog boven Leyden staat, waar het gemaal névens de directe belasting behouden bleef:

dat de Utrechtsche burgers derhalve veel minder opbrengen dan die van Amsterdam, Rotterdam en 's Hage, hetgeen natuurlijk is, daar deze plaatsen een hooger rang innemen, maar ook minder dan die van Leyden, Dordrecht en Leeuwarden, plaatsen, die ontegenzeggelijk een minderen rang onder onze groote steden bekleeden.

Men ziet verder in de laatste kolom bij benadering het cijfer aangewezen, 't welk in de genoemde steden per hoofd jaarlijks in de gemeente-lasten moet worden bijgedragen. Wij zeggen bij benadering, omdat het juiste cijfer, 't welk per hoofd daarin

voldaan wordt, wel iets hooger zal zijn, daar de kosten, waarvan wij boven sub d melding maakten, op eene indirecte wijze, door verhooging van de vrachten der goederen, als anderszins ten slotte wel eenigermate door de geheele burgerij worden gedragen.

Uit het grooter of kleiner cijfer, 't welk alzoo in de genoemde opbrengsten per hoofd komt, kan echter nog in het geheel niet worden besloten tot de mindere of meerdere zuinigheid in het beheer der verschillende groote takken van uitgaven in de gemeentelijke huishoudingen. Er is toch nog eene bron van inkomsten, door ons onder littera e vermeld, die hiertoe mede in rekening zoude moeten gebragt worden. Het valt bijvoorbeeld niet te betwijfelen, of het zeer gunstige cijfer voor de opbrengst per hoofd in de gemeente Groningen is gedeeltelijk althans een gevolg van aanzienlijke eigendommen, die de stad heeft, en wier renten in mindering van op te leggen belastingen kunnen strekken.

Alleen onderlinge vergelijking van de cijfers voor verschillende hoofdtakken der gemeentelijke administratie, in de genoemde plaatsen benodigd, kan de vraag omtrent meerdere of mindere zuinigheid van beheer eenigszins toelichten. Wij willen hieraan een volgend opstel toewijden.

— Nu de zamenkomst der beide Keizers te Stuttgart nadert, verdient die weder eenige meerdere aandacht, vooral nadat voor 't oogenblik Engelsch-Indië althans geen nieuws geeft. Hoe de beide Keizers elkaâr zullen ontmoeten, zal men onder Stuttgart zien. Maar wat is de strekking van die bijeenkomst; de een heeft gezegd, het is een teeken van oorlog, een gevaar voor Engeland; de ander: het is eene nadere bevestiging van den vrede, het is de vermindering der staande legers en dus de regeling der finantiën der groote rijken. Wij gelooven, en zeker niet zonder grond, dat de laatsten het meest juist zien, al gaan zij welligt te ver, met te verwachten, dat de vorsten reeds zoover zullen durven gaan, dat ze de lasten der volken zullen durven verminderen door het huiswaarts zenden van zoovele mannen in den bloei hunner jaren, die zeker nuttiger voor hun vaderland en voor de algemeene welvaart konden wezen, dan door hen te wapenen en in garnizoenen opeen te hoopen.

Dit schijnt zeker, dat de bijeenkomst te Stuttgart is eene nadere bevestiging van den vrede. Daarom is die zamenkomst eene gelukkige omstandigheid, en wat er ook verhandeld worde, het kan niet dan voordelig voor Europa wezen.

Wat is die zamenkomst trouwens anders? Volgens Pessimisten is het geen blijk van wederkerige achting tussehen twee mannen, die pas hunne tegen elkaâr overstaande legers van het strijdveld hebben teruggeroepen, het is het voorspel van een Russiesch-Fransch verbond, ten koste van het Westelijk gesloten. Waartoe dat? Heeft het West. Verbond dan geen nut, geen voordeel aan beide verbonden gebragt? Is het niet de uitwerking van eene politiek, reeds sinds 25 jaren door de eerste Staatsmannen van Frankrijk en Engeland nagejaagd? En dan, ware het mogelijk, dat Frankrijk er aan dacht een bondgenoot te verlaten, die pas bloed en goed naast zijne zonen heeft opgeofferd, en thans zelf in groote moeilijkheden is. Den vriend in bezwaren te verlaten, hoe onedelmooedig zou dat wezen, hoe on-Fransch dus!

Maar men wil Oostenrijk meer zijne geïsoleerde positie doen gevoelen. Het is waar, de behendigheid der Oostenrijksche diplomatie is te ver gegaan, en heeft haar daardoor in eene lastige stelling geplaatst. Zij weet dit, en ze zal daarom eventueel bij de vereenigingskwestie toegeven, als ze het heeft moeten doen bij de vernietiging der Moldavische verkiezingen. Frankrijk behoeft daartoe niet bij Rusland kracht te zoeken; het zoekt die in het bewustzijn, het goede te willen doen.

Eindelijk zijn er, die op België gewezen hebben, en op de laatste gebeurtenissen in dien staat. Wie

daartoe eene zamenkomst van twee keizers noodig acht, begrijpt Europa's toestand al zeer weinig. De vrijheid heeft enkele malen hare bezwaren, maar zeker zijn die in België niet van dien aard, dat ze een kongres van de twee magtigste vorsten zouden behoeven, om die te regelen.

Neen, de zamenkomst is geheel van vredelievenden, maar ook van persoonlijken aard. De vrede is onlangs slechts gesloten kunnen worden, door de toegevendheid van de beide keizers; ze willen dien nader verzekeren, door persoonlijke kennismaking en door eerlijke vriendschap! Men vergeet het ten slotte niet: eene eerlijke politiek is tegenwoordig een vereischte tusschen de natien; valsheid kan niet meer door behendigheid in de diplomatie bedekt worden; en behendigheid, zonder opene eerlijkheid, Oostenrijks isolering heeft het bewezen, waartoe die leidt.

En thans nog eenige woorden over Indië. Men gaat voort in Engeland de gemoederen te willen gerust stellen. De anti-ministeriële bladen evenwel geven de berichten in hunne volle naaktheid, en we gelooven, dat hun oordeel juist is, dan dat van de regeringspers. Immers wat men van gen. *Havelock's* terugtocht denke, het is zeker, dat die alleen is veroorzaakt, door zijne zieken, en die zieken had hij niet van Cawnpore medegevoerd, maar zijn onderweg zijn togt komen belemmeren. Wat meer is, is het juist, dat de bevolking van Bahar, tusschen Patna, Gaya, Hazarabad, Sassarom, Shergoty en Bunar in opstand is, dan is stellig ook de gemeenschap langs den Ganges en de *Great Trunk road* verbroken, en loopt niet alleen Agra en Lucknow, maar ook de legers van gen. *Havelock* en *Nicholson* en het belegeringskorps van Delhi zelfs groot gevaar afgesneden te worden. Buitendien vergeet men niet, dat Engeland van zijn Indisch leger van 300,000 man, thans slechts 20,000 man vertrouwde troepen heeft; eer al de versterkingen zijn aangekomen, zullen weder hiervan gesneuveld of gestorven zijn, zoodat op het einde van dit jaar het Britsche leger in Indië hoogstens op 4000 man vertrouwde troepen kan gerekend worden. Zal zulk een korps de herovering kunnen beproeven van duizende vierkante mijlen tegen een misschien tiendubbel sterken vijand, in een aftobend klimaat en zich nog moetende verdeelen en overal bezettingen moetende laten. Dat is niet denkkelijk. Engeland's val achten wij nog verre verwijderd; maar toch gelooven wij ook, dat het grooter strijdmagt naar Indië zal moeten sturen, dan tot dusverre, meer zich zal moeten inspannen, dan tot nu toe, en dat Brittanje beter nog het geheele gevaar zal moeten overzien, als het haar gezag over Hindostan wil hervestigen. Dat is voor Engeland eene noodzakelijkheid, en het zal daarom overwinnen. Maar de zegepraal zal haar nog ontzaggelijke opofferingen kosten moeten, en grootscher moeten de pogingen worden, die de natie voor den roem van Engeland zal doen.

Buiten deze beide gewichtige kwestien, is er heden meer nieuws. Vooral het besluit ter vrijverklaring van de lijfeigenen in Rusland is belangrijk, het is een stap nader tot zijne ontwikkeling. Voor heden hierover echter niet nader. — Ook de waarschijnlijke aftreding van lord *Redcliffe* van het politiek terrein en de wifelende positie van het kabinet *Antonelli* te Rome zullen wij eerst later behandelen, als er daaromtrent meer met zekerheid bekend is.

— Bij Kon. besluit is benoemd tot bewaarder der hypotheeken, van het kadaster en der scheepsbewijzen te Breda, de heer *W. J. Langeveld*, thans in die zelfde betrekking te Alkmaar, — en tot ontv. der registr. en dom. te Bergen op Zoom de heer *L. A. Alder*, ontv. der registr. en dom. te Helmond.

— Krachtens besluit van Z. M. den koning van 17 dezer, is dezer dage gearresteerd het plan van de 234. staats-loterij van f 990,000. Deze loterij zal bestaan uit 20,000 loten, 10,000 prijzen en 2 premien. De kollekte zal worden geopend op Maandag 19 Okt. aanstaande, en worden gesloten op Zaterdag den 31. derzelfde maand. De trekking der 1. klasse zal aanvangen den 16. Nov., terwijl de laatste 100 nummers op Zaterdag den 6. Febr. 1858 zullen getrokken worden. Ingevolge kon. besluit van 12 dezer, is verder bepaald, dat de loten en gedeelten van dien, voor de 5. of laatste klasse alleen in koop verkrijgbaar zijn.

— H. M. de Koningin is den 16 dezer te Darmstadt aangekomen. H. M. heeft de Keizerin van Rusland bezocht en is vervolgens naar Stuttgart vertrokken.

— H. M. de Koningin-moeder der Nederlanden is te Weimar aangekomen, om een bezoek bij de goetthertogelijke familie af te leggen en er korten tijd te vertoeven.

— De heer *Lightenvelt*, Nederlandsch gezant bij het Fransche hof, is voornemens zich eerst Zaterdag van Hage naar Parijs te begeven.

— Ontrent de Wassenaar, ons nieuw fregat, dat in de Middellandsche zee vaart, schrijft men, dat het meer en meer een uitmuntend zeeschip blijkt,

en als zeil- en stoomschip gelijkelijk voldoet: zeilende heeft het bijna alle schepen opgelopen, en was men ze dan in één wacht uit het gezigt. Het stoomt 8 en 8½ mijl, 5 à 6 in den wind. De vorm van 't schip kan met de beste Fransche en Engelsche schepen wedijveren, en het overtreft die verre in schoonheid. Te midden van het Fransche eskader van 7 lineschepen en een fregat gekomen, maakte de boot een goed figuur, en met de goede ekwipaadge legde men veel eer in.

— Volgens berigt in de *Gemeentestem*, heeft de minister van binnenl. zaken bezwaar gevonden, om aan de goedkeuring des Konings voor te dragen het besluit van den Gemeenteraad van Leiden, tot de heffing eener direkte belasting van 8 percent op de kadastrale huurwaarde der gebouwde eigendommen, te betalen door de inwonende eigenaars, en van vier percent, te betalen door de bewoners, onder den naam van lantaarn- en brandspuitengeld.

— Men verneemt, dat de heer *H. Nienhuis*, hoogleeraar in de regten aan de Hoogeschool te Groningen, zijn emeritaat heeft aangevraagd.

— In de *N. R. Ct.* leest men: Naar wij vernemen waren maandag 11. te 's Hage de straten, pleinen en grachten, waar langs Z. M. passeerde ter opening van de Staten-Generaal, met ontzaggelijke menschenmassa's opgevuld, niet alleen uit de residentie ter bijwoning der plegtigheid zamengevloeid, maar ook van elders, blijkbaar vooral uit de drukte, die bij alle middelen van vervoer heerschte, alwaar naauwelijks in de behoefte kon worden voorzien. Een verblijdend teeken voorwaar van den opgewekten konstitutionnellen zin bij het volk, dat zijnen vorst wenscht te begroeten, als hij zich in plegtigen optocht naar de volksvertegenwoordiging begeeft, om de beraadslagingen te openen, welke tot heil van het land met ernst, onafhankelijkheid en gemoedelijkheid zullen worden gevoerd.

— Den 21. waren de lakkeijen en koetsiers van Z. M. *Willem III* allen in nieuw gala-kostuum gekleed, welk kostuum per hoofd berekend wordt op de aanzienlijke som van f 500.

— Naar men verneemt, laat Z. M. de koning voor zijne kosten ten behoeve van verschillende gemeenten in Gelderland, die geene geschikte wegen hebben, om naar de groote rijkswegen te kunnen komen, grind- en aardewegen aanleggen, ten einde aan de bewoners daarvan eene meer doelmatige en gemakkelijke gelegenheid te verschaffen, om hunne veldprodukten aan de markt te kunnen brengen.

*— Van boord van de admiraal van Wassenaar, ter reede van Barcelona, schrijft men ons van den 18 September, dat men er den prins van Oranje wachtende was geweest, maar dat Z. K. H. niet is gearriveerd, en ook niet zal komen, omdat de tijd ontbreekt en Z. H. een bezoek is gaan brengen aan het hof te Madrid, van waar hij den 22 of 23 dezer te Valencia zal terug komen, om aldaar weder te embarkeren. De Groningen is den 15. te Barcelona gekomen en verlaat met de Wassenaar den 21 of 22 de reede, om te zamen naar Valencia te zeilen, van waar men, na een zeer kort verblijf, verder zal gaan. Men is te Barcelona zeer gedupeerd, dat de prins van Oranje die plaats niet bezoeken zal; men was met dit bezoek zeer ingenomen: een paleis was voor Z. K. H. gereed, stierengevechten, operas, enz. zouden ter zijner eere worden gegeven. Zondag den 13 werd er een groot stierengevecht gegeven; de loge voor den prins bestemd was met roode zijde en goud gedrapeerd; het geheel was een magnifiek gezigt; het *cirque* was bezet met duizende toeschouwers, die juichten en schreeuwden bij iederen goed toegebragten of afgeweerden stoot; acht paarden werden er onder hunne ruiters door de stieren gedood en drie doodelijk gewond; het was een hard gezigt die arme beesten zoo opgeofferd te zien; één stier doodde niet minder dan vijf paarden; het spel en de vlugheid der bestrijders was buiten verbeelding schoon. Eindelijk wordt de stier met een smallen langen degen achter het schouderblad gestoken en valt dood ter aarde; een stier die niet vechten wilde werd door de honden aangevallen en verscheurd. Voor Hollanders is het schouwspel echter wat bloedig.

De forten en kazernes, zoowel als de arsenalen, zijn allen in zeer goeden staat te Barcelona; er heerschen orde, werkzaamheid en zindelijkheid; de soldaat is zeer goed en doelmatig gekleed, goed gevoed en geoefend; de artillerie is uitmuntend, zoowel wat stukken als paarden betreft; kavallerie en infanterie manoeuvreren goed en vlug. Als het overige van het Spaansche leger gelijkt op hetgeen men te Barcelona zag, dan zijn de Spaansche troepen onder de bruikbaarste in Europa te rangschikken; de magazijnen der artillerie zijn onder hetzelfde dak met de werkplaatsen; men was er druk bezig de aiffutage naar het nieuwste model te veranderen; al de geweren zijn naar het stelsel van *Minié* of *Delvigne*; er waren er duizenden in de magazijnen.

De citadellen zijn sterk voorzien van drooge grach-

ten, goed gekonstrueerd en zeer goed onderhouden, daarbij zijn ze allen van een sterk garnizoen voorzien; midden in de stad heeft men eene kazerne, waar infanterie, kavallerie en artillerie gelogeerd zijn. Bij den minsten volksoptocht is dus een groot gedeelte der gewapende magt onmiddellijk bijeen. De stad is prachtig; de schoonste huizen, straten, gebouwen van den Staat, winkels, fonteynen, tuinen enz. vindt men in Barcelona. Napels zelf moet minder schoon zijn dan Barcelona. Bij een overheerlijk klimaat is het verblijf er dus niet kwaad.

— Gister heeft het prov. gerechtshof te Amsterdam uitspraak gedaan in de zaak van *Grietje Sabeel*, die 11. Dingsdag wegens kindermoord heeft terecht gestaan. Het hof heeft de beschuldigde vrijgesproken, op grond van den strijd, die er bestaat tusschen de experts over de vraag, of het zeker is, dat het kind geleefd heeft.

— Den 29. dezer zal voor het prov. gerechtshof in Zuidholland (burgerlijke Kamer, zitting houdende in korrektonnele appellen) de zaak behandeld worden van *F. van Esveld*, die door de arrond.-regtbank te 's Hage tot gevangenisstraf van drie dagen is veroordeeld, ter zake dat hij zich bij den brand bij de heeren *Enthoven en Comp.*, als schutter voor eenen in dienst zijnde schutter heeft aangemeld; de advokaat *Mr. Pols*, zal voor den appellant optreden.

— In eene donderdag jl. te Heerenveen gehouden vergadering, die door 34 ingezetenen (waaronder 4 van Oudeschoot en Oranjewoud) werd bijgewoond, is met eenparigheid van stemmen besloten, dat men ook aldaar, gelijk elders, pogingen in het werk zal stellen, om den aanleg van spoorwegen in de noordelijke provinciën des rijks te bevorderen. Er is tevens eene kommissie benoemd, aan welke is opgedragen tot dat einde zoodanige maatregelen te nemen, als zij in het belang der zaak zal dienstig achten. Tot leden dier kommissie zijn gekozen, de heeren jhr. mr. *O. R. van Andringa de Kempnaer*, mr. *M. van Heloma* en *B. Sievers*.

*— De heer *J. J. van den Berg*, fabrikant in kurken te 's Hage, heeft zich bij rekest tot de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal gewend, het verzoek, inhoudende: dat de regten op den invoer van gesneden kurken niet mogten worden verminderd, in het belang der inlandsche kurken-fabrieken, die bij opheffing van die inkomende regten niet meer zouden kunnen konkurreren.

— Volgens berigt uit Antwerpen, is aldaar op 20 dezer door de liedertafel uit Rotterdam *Rottes Mannenkoor* een koncert gegeven in den Cercle Artistique, dat uitermate heeft voldaan. De liedertafel werd met bijzondere eerbewijzen zoowel te Bath als te Antwerpen ontvangen. Den heer *de Vlieg* viel, als dirigent van het Mannenkoor, de onderscheiding te beurt van tot eerlid van den Cercle Artistique benoemd te worden. *N. R. Ct.*

— Den 21. dezer heeft in de Rotterdamsche Diergaarde de aangekondigde plegtige steenlegging van verschillende gebouwen aldaar plaats gehad, tot bijwoning waarvan vele leden met hunne betrekkingen daar bijeen gekomen waren, terwijl op het terrein versieringen van vlaggen, groen en bloemen waren aangebragt. Eerst werd een steen met toepasselijke inscriptie gelegd aan de woning van den directeur, de bouw van welk pand reeds vervorderd is; zulks geschiedde door de jonkvrouw *Marie Henriette Martin*, dochttertje van den directeur. Daarop begaf men zich naar de plaats op het uitgestrekte terrein der Diergaarde, waar de bouw van het winterverblijf voor de dieren reeds aangevangen is; de hoeksteen van dat gebouw werden gelegd door de jonge jufvrouw *Sara van der Hoop*, dochttertje van den voorzitter, en den jonkheer *Elie van Rijkevorsel*, zoontje van den tweeden voorzitter der Diergaarde. *R. Ct.*

— Men schrijft uit Breda: Hoezeer het graan-gewas in het algemeen aan de verwachting voldoet, zoo ten opzichte van kwaliteit als kwantiteit, is het echter eene algemeene waarheid, dat de korrels, vooral van tarwe, zoo hard zijn, dat zij eenigermate zacht of vochtig moeten gemaakt worden, aler men ze kan malen. De molenaars moeten eerst door ondervinding geleerd hebben, hoedanig deze nieuwe tarwe het best te behandelen. Ook zijn in de tarwe weder inwendig zwarte korrels, *pop* genaamd, in menigte voorhanden, waardoor het meel soms een grijsachtig aanzien heeft.

— Sedert de laatste opgave, meldt men uit Vlieland, zijn den 14. dezer nog uit de Lutine geborgen 14 Spaansche matten en 1 louis d'or, en den 15., 144 Spaansche matten, 4 louis d'or, 1 guinje, 2 doublons (à f 40 ieder) en 1/2 doublon, buiten en behalve eene partij ijzer, enz. Den 19. en 20. dezer was men weder bezig op het wrak, en men kan veronderstellen, dat er nog eene hoeveelheid goud en zilver zal zijn boven gekomen. Op Ter-schelling is men vol ambitie voor de berging, en men droomt van te verwachten millioenen.

— Gisteren is ter reede van Vlissingen gekomen het Sardinesche oorlogsfregat H. Des Geneys, onder bevel van den kapitein ter zee *Millelire*, laatst van Antwerpen.

HELLEVOETSLUIS 22 Sept. Zeilklaar Jannetje, kapt. A. Lupo, naar Batavia.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 22 Sept. 0.79 El; $\frac{1}{4}$ AP. 7.74. Gev. 1 d. *Keulen*, 21 " 5 v. 5 d. (5 v. 5 d. Rijnl.)

Gev. $\frac{1}{2}$ duim. Rijnl.

De Rijnhoogte te Keulen den 22. Sept. 5 voet 8 duim Rijnlands.

233. Staats-Loterij.

Vijfde klase. 5e Lijst.

No. 10891, 11687 en 13982 ieder f 1000.

Zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

In de zitting van gister heeft de heer *Mr. J. A. Philipse* het voorzitterschap, hem voor het zittingjaar 1857—1858 opgedragen, met de volgende rede aanvaard:

„Door Z. M. den Koning op nieuw benoemd tot Voorzitter van deze Kamer, aanvaarde ik deze aanzienlijke betrekking met een gevoel van oprechte dankbaarheid voor de mij weder bewezen eere, met teder opzien tot den Gever van alles goeds, om vernieuwde kracht tot het volbrengen van de mij opgelegde taak, en met verzoek aan u allen, Mijne Heeren, om mij ook in dit zittingjaar te willen bejegenen met gelijke welwillendheid en toegevendheid, als mij reeds zoo dikwerf op deze plaats door u is geschonken.

„Waren eenige der wets-ontwerpen, met het onderzoek waarvan wij ons in de laatst afgelopen zitting hebben bezig gehouden, veel omvattend en uiterst gewichtig, die, welke in deze zitting aan de overweging der Staten-Generaal zullen worden onderworpen, zullen vele en niet minder belangrijk zijn.

„Moge het u en mij worden vergund onze werkzaamheden met ijver te hervatten en ook gelukkigen einde te brengen!

„God besture daartoe in Zijne wijsheid ons allen, Mijne Heeren, opdat wij, onder Zijnen zegen, in den voor ons nu weder begonnen tijdkring, op het zoo verheven standpunt, waarop wij geroepen zijn, mogen doen en helpen daarstellen wat goed en nuttig zal zijn in het belang van Koning en Vaderland!

De Kamer heeft zich daarna in hare afdeelingen bezig gehouden met het zamenstellen van de commissie tot het opmaken van een ontwerp-adres in antwoord op de troonrede. Heden ochtend ten 11 ure zal de kamer weder eene zitting houden, waarin het ontwerp van adres zal worden ter tafel gebragt, dat, na onderzoek in de afdeeling, een onderwerp van beraadslaging zal uitmaken.

Zitting van de Tweede Kamers der Staten-Generaal.

In de zitting van gister is de heer *E. J. Schimelpenninck*, nieuw benoemd afgevaardigde in het hoofd-kieskistrikt Leyden, wiens geloofsbrieven door eene komm. onderzocht en in orde bevonden waren, als lid der vergadering toegelaten.

De Kamer heeft zich daarop bezig gehouden met het opmaken eener nominatie van drie kandidaten voor het voorzitterschap gedurende het ingetreden zittingsjaar. Tot eersten kandidaat wordt gekozen de waardige voorzitter der afgelopen zitting, de heer *van Goltstein*, met 40 van de 45 stemmen bij eerste stemming, tot tweeden kandidaat de heer *Baud*, bij 4e stemming met 23 van de 45 waarvan de heer *Dullert* 19 bekwaam, en tot derden kandidaat de heer *Dullert*, ook bij 4e stemming, met 22 van de 45 stemmen, waarvan 18 op den heer *Bosscha* en 5 oningevuld.

De commissie tot het aanbieden van het opge-maakt drietal kandidaten voor het voorzitterschap, zal heden namiddag ten $5\frac{1}{2}$ ure bij den koning worden toegelaten, ten einde zich van hare taak te kwijten. Zoödra dit heeft plaats gehad, ziet men 's konings keuze te gemoet. Dan zal de kamer wederom eene zitting houden, ten einde hare werkzaamheden voort te zetten. Men ziet spoedig, op het einde van deze of in het begin der volgende week, de aanbieding te gemoet der Staatsbegroting voor den jare 1858, welke zal gepaard gaan met het doen van eenige mededeelingen nopens den geldelijken toestand des lands, die zooals uit de troonrede blijkt, van allezijs gunstigen aard zullen zijn.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 20 September.

Men verneemt, dat na het eindigen der herfst-manoeuvres eene vermindering van het leger zal plaats hebben; zeker is het, dat er alsdan aan vele militairen verlof zal gegeven worden.

Uit eene goede bron verneemt men nu omtrent de zegelkwestie, dat op elk blad een zegelrecht zal ge-

heven worden van een kreutzer, dat echter niet zal drukken op de avond-edities, welke sommige bladen uitgeven. Voor de kleine bladen zal deze maatregel gewis een doodslag zijn, en ook het aantal der grootere zal er niet weinig door worden verminderd.

— 22 Sept. Metall. 5 pCt. 81, Nation. 83 $\frac{1}{2}$; Bank. 966; Credit Anst. 207; Noord-Bahn akt. 174 $\frac{1}{2}$; O.-Fr. Spoorw. akt. 232 $\frac{1}{2}$; Saltzb. Sp. akt. 100 $\frac{1}{8}$; Lomb. Ven. 96; W. op Lond. 10.12; Zilv. 5 $\frac{1}{4}$, G. 7 $\frac{3}{4}$.

STUTTGART, 19 September.

Keizer *Napoleon* wordt alhier den 25. Sept. verwacht, als wanneer Keizer *Alexander*, eenige dagen vroeger aangekomen, zich reeds hier zal bevinden. Keizer *Napoleon* zal vergezeld zijn van den graaf *Walewski*, Minister van buitenlandsche zaken, van de generaals *de Failly* en *Fleury*, zijne aides-de-camp, en van den prins *Joachim Murat*, zijn ordonnans-officier. De appartementen voor Keizer *Napoleon* en zijn gevolg zijn gereed in het paleis des konings. Keizer *Alexander* zal de villa van de kroonprinses, op den weg naar Canstatt, betrekken. Prins *Gortschakoff*, minister van buitenlandsche zaken van Rusland, betreft het oude slot bij het paleis.

Den 25 Sept., de dag van zijne aankomst, zal Keizer *Napoleon* bij den Koning het middagmaal houden, en Keizer *Alexander* bij de kroonprinses op hare villa. De prinses zal dien avond eene soirée geven, op welke de koning en de keizers zullen verschijnen, en waar de beide keizers elkander dus het eerst zullen ontmoeten.

Deze bijeenkomst zal plaats hebben in tegenwoordigheid van den koning en de kroonprinses van Wurtemberg, zonder verdere getuigen. Ter zelfden tijd zal de baron v. *Hugel*, minister van buitenlandsche zaken van Wurtemberg, eene soirée geven, waarop graaf *Walewski*, prins *Gortschakoff*, de andere heeren van het gevolg der beide keizers en ons korps diplomatiek zullen tegenwoordig zijn, om onderling kennis te maken.

Den volgenden dag, 26 Sept., zal er bij den koning een groot diner plaats hebben, waarop niet alleen de beide keizers, maar ook de heeren van hun gevolg zullen genoodigd worden, als ook de leden van de koninklijke familie, de ministers en de dignitarissen van het hof van Stuttgart.

Men denkt, dat keizer *Napoleon* den 28 of 29 September van hier zal vertrekken.

KONINGSBERG, 21 September.

Brieven uit Petersburg, alhier ontvangen, deelen het bericht mede, dat het koninklijk voor de vrijverklaring der lijfeigenen de volgende besluiten heeft genomen.

De vrijverklaring zal in 3 achtereenvolgende tijdperken plaats hebben, welke zullen worden aangegeven bij de voorloopige maatregelen, bij de uitvoerende maatregelen en bij de definitieve schikkingen, die bij de wet vastgesteld zullen worden.

Bij een keizerlijk manifest zullen de eigenaars uitgenoodigd worden, om van lieverlede zich met hunne lijfeigenen of boeren over hunne vrijverklaring te verstaan.

De kontrakten daartoe opgemaakt tusschen de eigenaars en hunne lijfeigenen of boeren, zullen noodwendig de 3 volgende bepalingen moeten bevatten:

1) Het land, aan elken boer of lijfeigene af te staan, onder den titel van pachthoeve, tegen de betaling van eene jaarlijksche huur, zal genoegzaam moeten zijn, om hem met zijn huisgezin een bestaan te verzekeren.

2) De lijfeigenen moeten zich verbinden om de landhoeven, die zij thans bewonen, niet te zullen verlaten, ten minste vooralsnog niet.

3) Het kontrakt moet de betaling van de belasting, aan den Staat verschuldigd, waarborgen.

De overige bepalingen van de overeenkomst zullen aan de kontraktanten worden overgelaten.

HAMBURG, 21 September.

Het komitee van den Zweedschen Rijksdag heeft met 18 tegen 5 stemmen het koninklijk voorstel, strekkende, om aan prins *Karel* het bestuur van het koninkrijk op te dragen, aangenomen.

De Noorweegsche Storting, te Christiania vereenigd, heeft eenstemmig de bewilliging er toe verleend, dat de kroonprins, gedurende de ziekte van den koning, de regering des rijks zal aanvaarden.

ENGELAND.

LONDEN, 21 September.

De *Morn. Post* bejert zich heden den slechten indruk weg te nemen, dien de laatste Indiesche berichten hebben gemaakt. Het onheil van Arrah, waar, naar men weet, een korps van 360 man Eng. troepen, die ter redding van 8 ingesloten Britten waren afgezonden, met verlies van 200 dooden is teruggeslagen, noemt het blad een ongelukkig feit, dat op zich zelve staat en op den loop der zaken geen invloed kan hebben. Zulk een verlies is zeker betreurenswaard; maar 't was de vraag of men in onze moeilijke omstandigheden zoo ridderlijk mogt wezen, om ter redding van 8 man, die onvoorzigtig waren

afgedwaald en ingesloten, zooveel meer op te offeren, en vooral, of het wel een gelukkig denkbeeld was, de muiters des nachts aan te vallen, waardoor onze troepen het voordeel misten, dat ze anders door hunne houding altijd op de Cypayers hebben, terwijl de Cypayers te krachtiger waren, naardien lafhartigen in den nacht altijd moediger zijn, daar de vlugten meer vrijstaat. Hoe het zij, de zaak is een onheil, dat geen gevolgen heeft.

De terugtocht van generaal *Havelock* is wel is waar een oponthoud, maar men koestert de hoop, dat het korps van 3,000 Gheorkas, door *Futteh Jung Behader* ons ter hulp gezonden, reeds te Lucknow zal zijn aangekomen, en aldaar dus nadere versterking niet zoo dadelijk noodig zal zijn geweest. Toen men voor enkele jaren *Behader* zoo feestelijk ontving, had men zekerlijk niet kunnen denken, dat men zoo spoedig van zijn bijstand zoo gelukkig gebruik zou kunnen maken.

Voor Delhi was de toestand nog vrij goed en generaal *Barnard* had zelfs de bestorming eerst gesteld op den 2. Hij had den aanval toen echter verschoven, en men mag dat gelukkig noemen, want generaal *Nicholson* naderde Delhi met een korps van 4000 man troepen, waarvan de eene helft Europeertroepen, en de andere Gheorkas en Sikhs, beide zeer te vertrouwen en uitstekende soldaten. Er lagen reeds voor de stad 4,780 man en gezamenlijk zou dit dus voor Indië een niet onbelangrijk korps uitmaken, om meer aanvallender wijs te kunnen handelen.

Van andere zijde wordt echter gemeld, dat *Nena Sahib* met 14 à 15,000 man op Lucknow was getrokken, waar hij het korps, dat het fort belegerde, zeer zou versterken. Dat fort, in 1775 gebouwd en in 1851 versterkt, was goed voorzien van levensmiddelen, en daar het aan de Goutamij ligt kon ook het water niet ontbreken. Ofschoon de bevelhebber gen. *Lawrence* er dus was overleden en diens opvolger, generaal *Bancks*, was gesneuveld, verwachtte men dat het garnizoen zich zou kunnen staande houden, niettegenstaande het sterke belegeringsleger.

LONDEN, Dingsdag 22 September.

De *Times* bevat een adres van de ingezetenen van Calcutta, waarbij zij het Parlement verzoeken dat de regering van Britsch-Indië uit handen worde genomen van de Oost-Indiesche Kompagnie en overgebragt onder het regtstreeksche beheer van de Koningin, en dat eene openbare Britsch-Indiesche wetgevende vergadering worde ingevoerd.

— 22 Sept. Geo. 90 $\frac{3}{8}$; Sp. 1 $\frac{1}{4}$, pCt. 25 $\frac{3}{8}$; Rusl. 5 pCt. 109; 4 $\frac{1}{2}$ pCt. 98 $\frac{1}{2}$; Holl. 4 pCt. 100; 2 $\frac{1}{2}$ pCt. 64 $\frac{1}{2}$; Peru 4 $\frac{1}{2}$ pCt. 78 $\frac{1}{2}$; Sard. 5 pCt. 89 $\frac{1}{2}$; Mex. 21 $\frac{1}{4}$.

FRANKRIJK.

PARIJS, 21 September.

Alle denkbeeld, om nog enig hof in Duitschland op te zoeken, behalve dat van Wurtemberg, heeft de keizer stellig opgegeven; hij gaat daarom den 23 eerst van Châlons, om te Luneville te overnachten, daarna naar Straatsburg te gaan, en den 25's morgens naar Stuttgart te reizen. Te Metz had het bestuur 30,000 fr. vastgesteld, ter ontvangst des Keizers. Maar 't is niet waarschijnlijk, dat Z. M. er zal komen, en buitendien wil de Keizer thans zonder groote feestelijkheden reizen.

De hertog van Cambridge heeft te Châlons de tent bewoond van maarschalk *Canrobert*, die eene gewone officierstent heeft genomen.

Men meldt, dat de Keizer van Marokko lijdende is, en daarom zijne troonsopvolging heeft geregeld. De kroonprins moet veel krijgshaftiger van aard wezen, dan de tegenwoordige Keizer.

Heden heeft de begrafenis plaats gehad van den grootsten kritikus van Frankrijk, *Gustave Planche*, die, naar men zich herinneren zal, zich geheel zelf had gevormd. De heer *Jules Janin*, die hem in 't leven zoo zeer bestreed, heeft eene lijkrede op hem gehouden. Waarom verstaan zich zulke mannen niet eerder bij 't leven, dan elkaar eerst bij de groeve geregte eer te geven.

Van *Rachel* ontvangt men zeer ongunstige berichten, ze is uitermate verzwakt.

De akte van beschuldiging in zake *Carpentier*; *Grellet*, *Parot* en *Guerin* is thans openbaar geworden. Het blijkt daaruit, dat deze heeren, waarvan de 3 eersten 26, 31 en 32 jaar oud zijn, het grootste vertrouwen hadden bij de Noordelijke spoorwegmaatschappij, in zoo verre zij er aan verbonden waren. *Carpentier* en *Grellet* waren zeer jong bij de administratie, zeer handig en werkzaam, zoodat zij het vertrouwen wonnen van den hoofdkassier *Robert*, in wiens plaats *Carpentier* kwam in 1856, terwijl *Grellet* onderkassier werd. Intusschen hadden zij toen reeds de grootste diefstallen gepleegd, en 4 maanden na hunne bevordering werd hunne misdadigheid door hunne vlucht ontdekt. In 1850 was *Parot*, landgenoot van *Grellet*, oudstudent in de medicijnen en daarna spekulant en peerdendier, met de beide spoorweg-beambten in *Le Mans* gearresteerd. Een weinig op de beurs spelende, had *Parot* hen tot uitgebreider spel overgehaald. In den beginne waren zij gelukkig,

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.